

Az egyes eljárási cselekményekhez kapcsolódó, az ügyfelet megillető jogokról, az ügyfelet terhelő kötelezettségekről

Ügyindítás

Az ügyfelet megilleti a hatósági eljárás kérelmére történő megindításának joga.

A hatóság az ügyfél jogát és jogos érdekét csak a közérdek és az ellenérdekű ügyfél jogának, jogos érdekének védelméhez szükséges mértékben korlátozza.

A közigazgatási hatóság védi az ügyfelek jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogait, ezek korlátait törvény határozza meg.

Az ügyfeleket a hatósági eljárásban megilleti a törvény előtti egyenlőség, ügyeiket indokolatlan megkülönböztetés vagy részrehajlás nélkül kell elintézni.

Az ügyfeleket megilleti a tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog és az eljárás során az anyanyelv használatának joga.

Képviselthez való jog: ha nem írja elő jogszabály az ügyfél személyes eljárását, helyette törvényes képviselője, vagy meghatalmazottja, továbbá minden esetben az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat.

Tájékoztatáshoz való jog: az eljáró ügyintéző köteles az ügyfelet meghallgatása előtt a szükséges tájékoztatással ellátni, továbbá jogaira és kötelezéseire figyelmeztetni, illetve az eljárás során gondoskodni arról, hogy a jogszabályok ismeretének hiánya miatt ne érje hátrány.

Nyilatkozat tétel joga: az ügyfélnek joga van ahhoz, hogy az eljárás során írásban vagy szóban nyilatkozatot tegyen, vagy a nyilatkozattételt megtagadja. Az ügyfél nem kötelezhető megjelenésre az általa kezdeményezett eljárásban - nem idézhető - de az eljáró szerv az egyes eljárási cselekményekről köteles értesíteni, hogy azokon részt vehet.

Ügyfélnek joga van adatainak védeleméhez és arra, hogy ügyeit elektronikus úton intézzék.

Bizonyítási eljárás

Bizonyítási eljárás indítványozásának joga és a bizonyítási eszközökre irányuló javaslat tétel megilleti. Az ügyfél a szakértő személyére is tehet javaslatot.

Megilleti az iratokba való betekintés joga, a törvény rendelkezéseinek megtartása mellett. Lehetősége van a törvényben meghatározottak szerint a bizonyítékok megismerésére, azokra észrevételt tehet, élhet nyilatkozattételi jogával, és további bizonyításra irányuló indítványt terjeszthet elő.

A törvényben meghatározott módon, az eljárás során keletkezett iratokról másolatot, kivonatot készíthet vagy másolatot kérhet.

Idegen nyelvet beszélő, illetve siket, néma, vagy siketnéma tolmácsot, jeltolmácsot kell alkalmazni.

Az eljárásban az ügyfélnek joga van, ha a törvényben meghatározott esetekben, egyezséget kötni.

Határnapon meg nem jelenés, vagy határidő elmulasztása során az eljáró szervnél igazolási kérelmet terjeszthet elő a Ket szabályai szerint.

Az ügyfél az eljárás megindítására irányuló kérelmét a határozat jogerőre emelkedéséig visszavonhatja.

Költségmentesség: illeték és az eljárási költség viselése alóli mentességet jelentő, az eljárás egész tartamára és a végrehajtási eljárásra kiterjedő, teljes, vagy részleges költségmentességet kérhet, ha kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyai miatt a költséget, vagy egy részét nem képes viselni.

Döntés

Az ügyfeleket megilleti a tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog.

Hatósági szerződés kötése: ha jogszabály lehetővé teszi, az első fokon eljáró hatóság a hatáskörébe tartozó ügynek a közérdek és az ügyfél szempontjából is előnyös rendezése érdekében határozathozatal helyett az ügyféllel hatósági szerződést köthet.

A törvényben meghatározott esetekben, kérelmére a hatóság hatósági bizonyítványt, igazolványt ad ki.

A hatóság köteles a döntését közölni az ügyféllel.

Az ügyfél kézbesítési vélelem megdöntése iránt kérelmet terjeszthet elő.

Jogorvoslat

Az ügyfélnek joga van a jogorvoslathoz.

Az ügyfél kérelme alapján lefolytatható jogorvoslati eljárások

a fellebbezési eljárás,

a bírósági felülvizsgálat,

az újrafelvételi eljárás,

a méltányossági eljárás.

Mind kérelemre, mind hivatalból lehetséges a döntés kijavítása, kicserélése és kiegészítése.

Végrehajtás

A végrehajtást elrendelő végzést közölni kell a kötelezettel és a végrehajtást kérővel. A végzés ellen a kötelezett kifogással élhet, ha igazolja, hogy a kötelezettségét a végzés közlésekor már teljesítette. Ebben az esetben a kifogásnak halasztó hatálya van.

A hatósági szerződésben foglalt kötelezettség megszegése esetén a végrehajtást elrendelő végzéssel szemben az ügyfél a közigazgatási ügyekben eljáró bírósághoz a végrehajtásra halasztó hatályú keresettel fordulhat.

Fizetési kedvezmény lehetősége: ha a kötelezett bizonyítja, hogy a teljesítés elmaradása neki nem róható fel, és az egy összegben történő teljesítésre nem képes, illetve az aránytalan nehézséget jelentene, kérelmére fizetési halasztást vagy részletfizetést engedélyezhet a hatóság.

Ha a végrehajtási eljárásban hozott végzéssel szemben, a közléstől számított nyolc napon belül a kötelezett, a jogosult, továbbá az, akinek jogát vagy jogos érdekét a végrehajtás sérti, a végrehajtást foganatosító szerv törvénysértő intézkedése ellen vagy az intézkedés elmulasztása esetén végrehajtási kifogást terjeszthet elő. Ha e törvény másként nem rendelkezik, a végrehajtási kifogásnak nincs halasztó hatálya.

Az ügyfél kötelezettségei

Köteles az eljárásban legjobb tudomása szerint, jóhiszeműen közreműködni.

Az ügyfél magatartása nem irányulhat a hatóság megtévesztésére vagy a döntéshozatal, illetve a végrehajtás indokolatlan késleltetésére.

A nem általa kezdeményezett eljárásban személyes meghallgatása érdekében a közigazgatási szerv által kiadott idézésre a megjelölt helyen és időben megjelenni, a tárgyaláson részt venni.

Az eljáró szerv felhívására okiratot, vagy más iratot bemutatni, illetve az aránytalanul nehezen beszerezhető irat helyett a bizonyítani kívánt tényről nyilatkozatot tenni.

Szemle elrendelése esetén a szemletárgy birokosaként a tárgyat felmutatni, a helyszíni szemle feltételeit biztosítani.

Jogszabály alapján történt kötelezés esetén szakértői vizsgálatban közreműködni.

A közigazgatási szerv által végzett hatósági ellenőrzés lefolytatását elősegíteni.

A közigazgatási szerv által vele közölt jogerős határozatot teljesíteni.

A kötelességeit nem, vagy nem megfelelően (pl. rosszhiszeműen, igazolatlanul késve, az eljárás menetét súlyosan zavarva) teljesítő ügyféllel szemben az eljáró szerv szankciót alkalmazhat (bírság, többletköltségek megfizetésére kötelezheti, rendőrség közreműködésének igénybe vétele).

A jogerős határozatot önként nem teljesítő kötelezettel szemben végrehajtási eljárás folytatható le.

A törvényben meghatározott esetekben a kötelezett késedelmi pótlékot köteles fizetni, például: ha pénzfizetési kötelezettségének időben nem tett eleget.

Az eljárási illetékről és igazgatási szolgáltatási díjról

Eljárási költségnek minősül az eljárási illeték és az igazgatási szolgáltatási díj is. A közigazgatási eljárás illetékétől meg kell különböztetni az igazgatási jellegű szolgáltatások igénybevételéért járó díjfizetést.

A szolgáltatási díj a hatóság igazgatási jellegű szolgáltatásainak az ellenértéke. Annak eldöntése, hogy melyik eljárásban kell díjat fizetni és az milyen mértékű, miniszteri hatáskörbe tartozó kérdés.

Az eljárási illeték általános mértéke 2200 forint. E mértéktől – az egyes ügyek függvényében – eltérés lehetséges.

Bizonyos esetekben lehetőség van arra is, hogy a hatóság annak a természetes személy ügyfélnek, aki kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyai miatt az eljárási költséget vagy egy részét nem képes viselni, jogai érvényesítésének megkönnyítésére költségmentességet engedélyezzen. A költségmentesség az eljárási illeték, az igazgatási szolgáltatási díj és az egyéb eljárási költség viselése alóli teljes vagy részleges mentességet jelent, a hatóság döntésétől függően.

Az adatkezelésről és az ügyfelet megillető adatvédelmi jogokról

A hatóság köteles gondoskodni az eljárás során megismert, törvény által védett titok (a továbbiakban: védett adat) és a hivatás gyakorlásához kötött titok (a továbbiakban: hivatásbeli titok) megőrzéséről és a személyes adatok védelméről.

A hatósági eljárás tartama alatt - különösen az iratokba való betekintés engedélyezésénél, a tárgyalás során, a döntés szerkesztésénél és a döntésnek hirdetményi úton való közlésénél - a hatóság gondoskodik arról, hogy a védett adat és a hivatásbeli titok ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és a személyes adatok védelme biztosított legyen.

Az adat védelmére vonatkozó szabályok megtartása nem vezethet a jogorvoslathoz való jog korlátozásához.

A hatóság - hatáskörének keretei között - jogosult a feladatai ellátásához szükséges, jogszabályban meghatározott védett adat, továbbá törvényben meghatározott esetben személyes adat megismerésére és kezelésére. E jogát törvény korlátozhatja.

Hivatalból indított vagy folytatott eljárásban a korlátozó rendelkezés hiányában az ügyfél nem akadályozhatja a hatóságot az üzleti könyvek és a tényállás tisztázásához szükséges más iratok átvizsgálásában.

A hatóság az eljárás során a birtokába került védett adatot, hivatásbeli titkot, továbbá személyes adatot - az ugyanazon ügyben folyó, e törvényben szabályozott eljárások kivételével - csak akkor továbbíthat más szervhez, ha ezt törvény megengedi, vagy ha az érintett ehhez hozzájárult.